

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zachowania zasobów rybnych i ochrony ekosystemów morskich za pomocą środków technicznych, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr 1224/2009 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1343/2011 i (UE) nr 1380/2013 oraz uchylającego rozporządzenia Rady (WE) nr 894/97, (WE) nr 850/98, (WE) nr 2549/2000, (WE) nr 254/2002, (WE) nr 812/2004 i (WE) nr 2187/2005

[COM(2016) 134 final – 2016/0074 (COD)]

(2016/C 389/09)

Sprawozdawca: Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE

Rada, w dniu 7 kwietnia 2016 r., oraz Parlament Europejski, w dniu 11 kwietnia 2016 r., postanowiły, zgodnie z art. 43 ust. 2 i art. 304 TFUE, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zachowania zasobów rybnych i ochrony ekosystemów morskich za pomocą środków technicznych, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr 1224/2009 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1343/2011 i (UE) nr 1380/2013 oraz uchylającego rozporządzenia Rady (WE) nr 894/97, (WE) nr 850/98, (WE) nr 2549/2000, (WE) nr 254/2002, (WE) nr 812/2004 i (WE) nr 2187/2005

[COM(2016) 134 final – 2016/0074 (COD)].

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 30 czerwca 2016 r.

Na 518. sesji plenarnej w dniach 13 i 14 lipca 2016 r. (posiedzenie z 13 lipca 2016 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 74 głosami (1 osoba wstrzymała się od głosu) następującą opinię:

1. Wnioski

1.1. Komitet w pełni zgadza się z Komisją, jeśli chodzi o konieczność aktualizacji i uproszczenia obecnego systemu zarządzania środkami technicznymi, który powinien opierać się na długoterminowej strategii zarządzania zasobami i ich ochrony.

1.2. Wiele z proponowanych nowych elementów i zmian pomoże w bezpośredni sposób w dostosowaniu floty do obowiązku wyładunku i maksymalnego podtrzymywalnego połowu (MSY). Komitet przyjmuje je z zadowoleniem, ponieważ są to reformy, które zapewnią większą elastyczność działania i będą sprzyjać większej selektywności narzędzi połowowych.

1.3. Jednakże niektóre z propozycji przedstawiono bez pełnego uwzględnienia praktycznych warunków działalności połowowej i oceny skutków gospodarczych i społecznych. Komitet nie jest przekonany, że propozycje te stanowią rozsądny kompromis między ochroną krótko- i średnioterminowych interesów sektora rybołówstwa i lepszą ochroną zasobów rybnych. W tym kontekście pragnie zwrócić szczególną uwagę na następujące kwestie:

1.3.1. Komitet zwraca się do Komisji o ponowne rozważenie proponowanych zmian rozmiaru oczek sieci oraz o wykorzystanie rozmiarów odniesienia stosowanych przez flotę do różnych połowów, bez nieuzasadnionego lub niepotrzebnego zwiększania lub zmniejszania rozmiarów.

1.3.2. Komitet podkreśla, że istotne jest, aby nie wprowadzać do wniosku zmian minimalnych rozmiarów mających zastosowanie do niektórych gatunków bez należytego uzasadnienia.

1.3.3. Komitet uważa, że należy wprowadzić przepisy umożliwiające innowacyjne rozwiązania i tworzenie wartości w odniesieniu do niezamierzonych połowów.

1.3.4. Komitet wzywa do uelastyczenia limitów zdolności połowowej obliczanych w pojemności brutto (GT) narzuconych państwom członkowskim w ramach wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), aby dostosować statki do obowiązku wyładunku i ułatwić poprawę warunków pracy na statku.

1.4. Komitet zwraca się do Rady, do Parlamentu Europejskiego i do Komisji o nawiązanie prawdziwego dialogu z rybakami i ich przedstawicielami przed przyjęciem jakiegokolwiek decyzji w sprawie rozpatrywanych propozycji. Do przestrzegania przepisów konieczna jest milcząca zgoda i współpraca ze strony rybaków. Pełny udział rybaków w dyskusji daje większą szansę na spełnienie wymogów.

1.5. Komitet wzywa do podtrzymywania zaangażowania w dialog z zainteresowanymi stronami przez cały proces regionalizacji.

2. Kontekst ogólny

2.1. Środki techniczne są obszernym zestawem zasad regulujących sposób, miejsce i czas prowadzenia działalności połowowej. Obecnie istnieje wiele rozporządzeń, zmian, przepisów wykonawczych i przejściowych środków technicznych mających zastosowanie zarówno na wodach unijnych, jak i na statkach unijnych prowadzących działalność połowową poza wodami UE. W praktyce ponad 30 rozporządzeń zawiera środki techniczne, przy czym szczególnie istotne są rozporządzenia mające zastosowanie do Oceanu Atlantyckiego ⁽¹⁾, Morza Śródziemnego ⁽²⁾ i Bałtyku ⁽³⁾.

2.2. Na wniosek Komisji dwukrotnie podejmowano nieudane próby przeglądu i aktualizacji tych złożonych ram prawnych dotyczących środków technicznych.

2.3. Zachodzi pilna konieczność dostosowania prawodawstwa i polityki rybołówstwa UE do nowych zmian wprowadzonych przez WPRyb, czyli do obowiązku wyładunku oraz osiągnięcia w stopniowy, narastający sposób maksymalnego podtrzymywalnego połowu dla wszystkich stad, najpóźniej w 2020 r. Wprowadzenie tych celów stanowi wielkie wyzwanie dla branży rybackiej UE.

2.4. Należy również zauważyć, że do niedawna wszystkie decyzje w ramach polityki rybołówstwa podejmowała wyłącznie Rada. W rezultacie środki techniczne były przyjmowane w sposób szczegółowy jako rozporządzenia unijne, a nie jako zasady opracowywane na poziomie regionalnym uwzględniające specyfikę poszczególnych basenów i łowisk. W tym kontekście podejście polegające na szczegółowym mikrozarządzaniu, wraz z dążeniem instytucji unijnych do włączania wszystkich szczegółów technicznych w postaci poprawek, doprowadziło do powstania skomplikowanego systemu prawnego dającego niewielkie możliwości działania oraz trudnego do zrozumienia i stosowania przez branżę.

2.5. Komisja proponuje obecnie nowe rozporządzenie ramowe ⁽⁴⁾ zawierające przepisy ogólne i wspólne oraz normy podstawowe (dla poszczególnych regionów), które będą funkcjonować jako środki domyślne do czasu opracowania i wprowadzenia do prawa Unii środków o charakterze regionalnym.

3. Streszczenie wniosku Komisji

3.1. Za pomocą przedstawionego wniosku Komisja zamierza przyczynić się do osiągnięcia głównych celów nowej WPRyb w sposób elastyczny i zregionalizowany. W szczególności podkreśla się konieczność ograniczenia połowów osobników młodocianych lub ryb odbywających tarło z gatunków morskich, promowania zwiększenia selektywności narzędzi połowowych, unikania połowów gatunków chronionych, zmniejszenia ilości odrzutów i zminimalizowania wpływu na środowisko.

3.2. Aby zrealizować te cele, Komisja przedstawiła tekst, który ma uprościć obecny system zarządzania środkami technicznymi w oparciu o długoterminową strategię zarządzania zasobami i ich ochrony. We wniosku dotyczącym rozporządzenia Komisja zwraca szczególną uwagę na rozwiązanie kwestii odrzutów, regionalizację, większe zaangażowanie zainteresowanych stron i zwiększenie odpowiedzialności rybaków.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 850/98 z dnia 30 marca 1998 r. w sprawie zachowania zasobów połowowych poprzez środki techniczne dla ochrony niedojrzałych organizmów morskich, które dotyczy północno-wschodniego Atlantyku (i Morza Czarnego od 2012 r.) (Dz.U. L 125 z 27.4.1998, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1967/2006 z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie środków zarządzania zrównoważoną eksploatacją zasobów rybołówstwa Morza Śródziemnego (Dz.U. L 409 z 30.12.2006, s. 9).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2187/2005 z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zachowania zasobów połowowych w wodach Morza Bałtyckiego, cieśnin Bełt i Sund poprzez zastosowanie środków technicznych (Dz.U. L 349 z 31.12.2005, s. 1).

⁽⁴⁾ COM(2016) 134 final.

3.3. Najważniejsze nowe elementy i zmiany przedstawiono poniżej:

- konsolidacja i aktualizacja celów, zadań, progów przyłowów wrażliwych gatunków, zasad dobrego zarządzania i definicji wcześniej regulowanych różnymi przepisami,
- ustanowienie wspólnych zasad lub środków technicznych mających zastosowanie do wszystkich basenów morskich, uważanych za stałe. Środki te obejmują objęte zakazem narzędzia połowowe i praktyki, ogólne ograniczenia dotyczące użycia narzędzi ciągnionych i sieci stawnych oraz warunków ich stosowania, środki na rzecz ochrony wrażliwych gatunków i siedlisk, minimalne rozmiary do celów ochrony i wspólne środki służące zmniejszaniu odrzutów,
- rozwój regionalizacji poprzez ustanowienie podstawowych środków odniesienia, przede wszystkim w załącznikach do wniosku, które będą mieć zastosowanie w przypadku braku środków regionalnych. Ponadto ustanawia się uprawnienia niezbędne do regionalizacji środków technicznych za pośrednictwem planów wieloletnich, tymczasowych planów dotyczących odrzutów i środków ochronnych. Zawarto również klauzulę ochronną na wypadek konieczności natychmiastowego działania w celu ochrony gatunków morskich.

4. Uwagi ogólne

4.1. Wprowadzenie

4.1.1. Obecne regulacje dotyczące środków technicznych stanowią najbardziej przestarzałe ramy prawne. W związku z tym EKES uważa, że bardzo istotne jest szybkie przyjęcie nowego uproszczonego rozporządzenia, by umożliwić dostosowanie sektora do stojących przed nim wyzwań w sposób praktyczny i wykonalny.

4.1.2. Komitet uważa, że środki techniczne należy przyjąć po bezpośrednim i satysfakcjonującym zasięgnięciu opinii zainteresowanych stron. Środki te powinny być bardziej elastyczne i dostosowane do szczegółowych potrzeb i należy przyjmować je w ramach szybkiego i skutecznego procesu decyzyjnego umożliwiającego dostosowanie do kolejnych zmian.

4.1.3. Reforma WPRyB doprowadziła do powstania innowacyjnej strategii zarządzania rybołówstwem dzięki zastosowaniu podejścia do zarządzania opartego na wynikach oraz wprowadzeniu regionalizacji. Komitet w pełni zgadza się z tym nowym podejściem.

4.2. Ochrona

4.2.1. Komitet w pełni popiera strategię Komisji zlikwidowania lub uproszczenia obszarów zamkniętych lub objętych ograniczeniami w celu ochrony młodocianych osobników (około połowy), które to przepisy ze względu na starania sektora, odbudowę stad lub zmiany środowiskowe nie mają już zastosowania lub są nieaktualne.

4.2.2. Komitet popiera również zamiar podjęcia wszelkich starań w celu ulepszenia środków technicznych jako sposobu poprawy stanu łowisk i ułatwienia ich zachowania, na podstawie opinii Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF), z uwzględnieniem uwag przekazanych przez państwa członkowskie, sektor rybołówstwa i inne zainteresowane strony.

4.3. Skutki społeczne i gospodarcze

4.3.1. Jest oczywiste, że wiele z proponowanych przepisów będzie wymagało znacznych zmian metod i narzędzi połowowych, co przełoży się na rzeczywiste skutki pod względem społeczno-gospodarczym. Komisja przyznaje, że nowe wyzwania WPRyB w znaczący sposób będą odczuwalne w sektorze rybołówstwa w perspektywie krótkookresowej, lecz w perspektywie długookresowej odczuje on istotne korzyści. Jednakże do tej pory Komisja nie podjęła żadnej próby oszacowania kosztów społecznych i gospodarczych, które w perspektywie krótkookresowej przyniesie zastosowanie wniosku. Komitet uważa, że brak tej informacji uniemożliwia stwierdzenie, czy wniosek zachowuje rozsądną równowagę między ochroną krótko- i średniookresowych interesów sektora rybołówstwa i lepszą ochroną zasobów rybnych.

4.3.2. Komitet uważa, że dla zrównoważenia negatywnych skutków w perspektywie krótkookresowej (jak na przykład zmniejszenie połowów gatunków docelowych i nowe wydatki na zakup wyposażenia) zarówno dla właścicieli statków, jak i rybaków indywidualnych, przydatne byłoby wsparcie sektora połowów za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR).

4.3.3. EKES uważa, że wniosek nie zawiera żadnej oceny skutków w zakresie bezpieczeństwa na morzu. Nowe kierunki polityki rybołówstwa wiążą się z potencjalnymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa załogi (np. zwiększenie liczby godzin pracy w celu przetworzenia przyłówów) i bezpieczeństwa statku (np. stabilność statku w wyniku wzrostu przyłówów), które należy poddać analizie i wziąć pod uwagę.

4.4. *Wdrożenie i zgodność*

4.4.1. Nowe rozporządzenie podstawowe WPRyb⁽⁵⁾ zawiera różne środki techniczne i ochronne służące realizacji wyżej wymienionych celów. Najbardziej odpowiednim środkiem do realizacji tego celu byłyby plany wieloletnie ustanawiające ramy zrównoważonej eksploatacji stad i ekosystemów morskich nimi objętych, i w szczególności zawierające odpowiednie środki techniczne (art. 10 ust. 1 lit. f)).

4.4.2. Komisja jest zdania, że wniosek jest konieczny do zagwarantowania pewności prawa do czasu zatwierdzenia wieloletnich planów zarządzania, co stanowi rozwiązanie przejściowe w celu dostosowania aktualnego systemu prawnego do nowych wymogów WPRyb w kwestii środków technicznych. EKES uważa, że to przedstawienie się jest konieczne.

4.4.3. Komitet odnotowuje, że w celu odpowiedniego rozwoju i wdrożenia regionalizacji Komisja powinna przedstawić propozycje planów wieloletnich i planów dotyczących odrzutów na podstawie wspólnych zaleceń zaprezentowanych przez państwa członkowskie, aby zapobiec powrotowi do mikrozarządzania. Komisja powinna ograniczyć swoją rolę do sprawdzenia i koordynacji kompatybilności propozycji państw członkowskich, aby zagwarantować realizację celów WPRyb. W ten sposób zagwarantuje się szybkie zatwierdzenie tych środków dostosowawczych do nowych realiów rybołówstwa za pomocą podejścia „oddolnego”, które będzie lepiej odbierane przez branżę.

4.5. *Regionalizacja i proces decyzyjny*

4.5.1. Komitet zgadza się z opinią, że konieczne jest utrzymanie pewnych wspólnych środków podstawowych mających zastosowanie do wszystkich łowisk i regionów, ograniczonych do ustanowienia wspólnych definicji, zasad i celów zgodnych z nową WPRyb, aby zapobiec powstaniu luki w prawie.

4.5.2. Jednak Komitet pragnie podkreślić, że po wejściu w życie wszystkich kolejnych etapów legislacyjnych obowiązku wyładunku obecne zarządzanie rybołówstwem zmieni się w sposób zasadniczy. Podejście przestanie być skoncentrowane na wyładunku ryb, a skupi się na połowach. Wobec tego zasadnicze znaczenie ma unikanie przez współprawodawców powtarzania błędów z przeszłości i zaakceptowanie podejmowania decyzji dotyczących unijnych normatywnych środków technicznych na poziomie regionalnym w ścisłym porozumieniu z podmiotami, które muszą stosować i przestrzegać normy na co dzień.

4.5.3. Poza tym EKES uważa, że Komisja powinna promować atmosferę zaufania umożliwiającą rybakom swobodny wybór najodpowiedniejszych narzędzi, dzięki którym uzyskają większą selektywność i ograniczenie przypadkowych połowów. Nie należy zapominać, że rybacy będą ponosić pełną odpowiedzialność za dokonane połowy, a nie za ryby wyładowane na ląd; w konsekwencji należy umożliwić im podejmowanie decyzji co do najlepszych środków selektywnych.

4.5.4. Niestety Komisja nie zastosowała tego podejścia w sposób zharmonizowany do swobodnego doboru optymalnego rozmiaru oczek sieci – w tekście istnieją różnice pod względem rozmiaru oczek sieci na małe gatunki pelagiczne i gatunki dennie. W odniesieniu do gatunków pelagicznych dokonano znacznego zmniejszenia rozmiaru oczek, natomiast w przypadku gatunków dennych uległ on zwiększeniu. Nie można zastosować tej regulacji, aby zwiększyć minimalne rozmiary oczek sieci stosowane obecnie przez rybaków bez należytego uzasadnienia. Nie należy zapominać, że rybacy dążą do jak największej korzyści ekonomicznej ze sprzedaży łowionych gatunków i będą starali się unikać połowów gatunków innych niż docelowe i młodocianych osobników, ponieważ będą one odliczane od ich kwot połowowych i będą mogły zostać sprzedane wyłącznie do celu produkcji mączki, oleju lub podobnych produktów, których wartość przy pierwszej sprzedaży jest znikoma.

4.5.5. Regionalizacja wiąże się z większym zaangażowaniem zainteresowanych stron. Stanowienie prawa w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, komitetami doradczymi, operatorami sektora rybackiego, naukowcami i innymi zainteresowanymi stronami ma wiele zalet, między innymi: bardziej przejrzyste, prostsze i dostosowane do cech szczególnych danego basenu i łowiska przepisy; wysoki stopień przestrzegania przepisów przez rybaków; większa łatwość

⁽⁵⁾ Rozporządzenie (UE) nr 1380/2013, art. 7.

stosowania przez inspektorów; większa wiarygodność i zasadność kierunków polityki; lepsze dostosowanie do celów środowiskowych oraz poprawa selektywności rybołówstwa. Wobec tego Komitet zaleca, aby środki techniczne dotyczące narzędzi połowowych opracowywać i zatwierdzać na poziomie lokalnym i regionalnym.

4.5.6. Dobrym przykładem ilustrującym negatywne skutki niestosowania powyższego podejścia jest flota śródziemnomorska, która doświadczyła poważnych trudności spowodowanych przez wprowadzenie obowiązkowych przepisów szczegółowych⁽⁶⁾, jak zmniejszenie grubości sznurka. Ten środek techniczny spowodował problemy w zakresie bezpieczeństwa i manewrowania statkami, znaczny wzrost zrywania sieci z powodu osłabienia i zmniejszenia ich wytrzymałości, spadek ceny połowów i niepotrzebny wzrost ilości odrzutów z powodu uszkodzeń związanych z użyciem tak cienkiej i ostrej przędzy.

4.6. *Zachęty dla rybaków: eliminowanie i ograniczenie niezamierzonych połowów oraz zapobieganie im*

4.6.1. Komitet uważa, że pełne zaangażowanie sektora rybackiego w proces decyzyjny za pośrednictwem jego organizacji pracodawców i związków zawodowych będzie wielką zachętą do jak największego przestrzegania i lepszego zrozumienia zasad.

4.6.2. Motyw 21 wniosku stanowi, że w celu wdrożenia obowiązku wyładunku państwa członkowskie powinny wprowadzić środki wspierające sektor połowów, ułatwiające składowanie i zbyt gatunków niezamierzonych. Jednakże wyraźnie wymienia się wyłącznie wsparcie inwestycji w zakresie budowy i przystosowania miejsc wyładunku. Komitet jest zdania, że należy również wspomnieć o inwestycjach na statkach na potrzeby magazynowania, przetwarzania i dodawania wartości niezamierzonym połowom.

4.6.3. Jednocześnie dostosowanie statków do zakazu odrzutów utrudniają ograniczenia pojemności (GT) narzucone przez WPRyb, ponieważ, niezależnie od wzrostu selektywności stosowanych narzędzi połowowych, zakaz odrzutów spowoduje zwiększenie ilości niezamierzonych połowów, które trzeba będzie magazynować lub przetwarzać na statku. Z tego względu Komitet proponuje uelastycznienie systemu⁽⁷⁾. W tym celu zaleca, aby każdorazowo w przypadku remontu lub przebudowy statku powodujących zwiększenie objętości (poprzez zainstalowanie dodatkowych stref magazynowania lub wyposażenia do przetwarzania niezamierzonych połowów) wprowadzać je do osobnego rejestru lub jako oddzielną pozycję w rejestrze całkowitego tonażu statków rybackich.

4.6.4. Z drugiej strony Komitet uważa, że zwiększenia objętości nie powinno uważać się za zwiększenie zdolności połowowej. W związku z tym procedura opisana w powyższym akapicie powinna mieć zastosowanie również w przypadku remontu statku do zwiększenia objętości spowodowanego środkami wprowadzonymi w celu poprawy bezpieczeństwa załogi, warunków pracy i zakwaterowania na statku, pod warunkiem że zwiększenie objętości nie powoduje zwiększenia zdolności statku do połowu ryb.

4.6.5. Sektor rybacki dokonał w ostatnich latach wielkich starań, aby rozwijać zaawansowane technologicznie metody połowu w celu zminimalizowania odrzutów i ich ewentualnego wpływu na środowisko. W istocie STECF wielokrotnie podkreślał, że „w ciągu czterech ostatnich lat dokonano więcej w zakresie poprawy selektywności niż w ciągu wcześniejszych dwudziestu lat”. Komitet zwraca jednak uwagę na konieczność dołożenia większych starań i zwiększenia inwestycji w dziedzinie połowów dennych, aby promować postęp technologiczny w zakresie selektywności.

4.6.6. Komitet ponownie podkreśla, że istotne jest, aby nie wykorzystywać tego rozporządzenia do nieuzasadnionych zmian minimalnych rozmiarów mających zastosowanie do niektórych gatunków. Z jednej strony w niektórych przypadkach zwiększa się rozmiar, jak na przykład morlesza bogara w Morzu Śródziemnym, a jednocześnie rozszerza się zakres tego minimalnego rozmiaru na obszary, gdzie wcześniej nie brano go pod uwagę (wody zachodnie). W przypadku łabraxa rozszerza się zakres zwiększonego rozmiaru zatwierdzonego pod koniec 2015 r. dla niektórych obszarów (wód północno-zachodnich) na obszary, które nie były uwzględnione w przepisach (wody południowo-zachodnie).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1967/2006.

⁽⁷⁾ Zgodnie z propozycją zalecenia Komitetu Doradczego ds. Zasobów Pelagicznych V1 2015 04 18.

5. Uwagi szczegółowe w odniesieniu do poszczególnych artykułów

5.1. Artykuł 6

Ze względu na niepewność zainteresowanego sektora co do wielu z prezentowanych definicji EKES uważa, że jeśli dotyczą one urządzeń lub ich części, należy w załączniku zamieszczać rysunki ułatwiające zrozumienie definicji, w sposób wykorzystany przez samą Komisję na rysunku 2 w załączniku 1 do rozporządzenia Rady (WE) nr 2187/2005, które zostanie uchylone nowym rozporządzeniem w sprawie środków technicznych.

5.2. Artykuł 13

Ust. 2 tego artykułu kończy się stwierdzeniem, że „Komisja zwraca szczególną uwagę na łagodzenie niekorzystnych skutków przemieszczania działalności połowowej na inne wrażliwe obszary”, co można zrozumieć w kontekście ochrony wrażliwych siedlisk; w tym celu należałoby dysponować danymi geograficznymi stref, które wymagają ochrony, aby poprawić znajomość dna morskiego, lecz nie zakazywać działalności floty jako takiej, która jest silnie uwarunkowana koniecznością znajdowania nowych łowisk poławianych gatunków, do czego zmusi ją nowa polityka obowiązku wyładunku. Komitet uważa, że Komisja powinna opracować pełną mapę wszystkich wrażliwych obszarów morskich, aby uzyskać dokładną wiedzę na temat tego, co się chroni i w jakim celu. Ponadto, aby zagwarantować w pełni zrównoważony charakter, należy nie tylko łagodzić skutki dla środowiska, ale również społeczno-gospodarcze skutki ewentualnego zamykania obszarów połowowych.

5.3. Artykuł 17

Komitet jest zaniepokojony treścią art. 17 ust. 2 wniosku, jako że cała europejska flota jednocześnie łowi szereg gatunków nieobjętych systemem całkowitych dopuszczalnych połowów i kwotami wartości handlowej, które przyczyniają się do zwiększenia przez przedsiębiorstwa opłacalności rejsów połowowych realizowanych przez ich rybaków. Jest wysoce zalecane, aby mieć na uwadze, że te gatunki⁽⁸⁾, chociaż nie są objęte TAC, stanowią część zwykłych połowów floty i z tego względu są one istotne.

5.4. Artykuł 37

Komisja Europejska nie odnosi się w żaden sposób do inwestowania na statku w urządzenia do magazynowania, przetwarzania i dodawania wartości ryb złowionych w sposób niezamierzony; co więcej, w istocie zakazuje wszelkiego rodzaju możliwości jakiegokolwiek fizycznego bądź chemicznego przetwarzania ryb w celu produkcji mączki rybnej lub oleju z ryb na statku. Niewiele jest zachęt do pozostawienia przez rybaków niezamierzonych połowów na statku, jeżeli cena sprzedaży wynosi około jednego centa za kilogram ryby nieprzeznaczonej do spożycia przez ludzi. Z tego względu Komitet popiera skreślenie art. 54a proponowanego w art. 37.

6. Szczegółowe uwagi w odniesieniu do załączników

6.1. Wody północno-zachodnie (załącznik VI część B)

6.1.1. Unia powinna promować atmosferę zaufania umożliwiającą rybakom swobodny wybór najodpowiedniejszych narzędzi, dzięki którym uzyskają większą selektywność i ograniczenie przyłowów. Nie należy zapominać, że rybacy będą ponosić pełną odpowiedzialność za dokonane połowy, a nie za ryby wyładowane na ląd; w konsekwencji należy umożliwić im podejmowanie decyzji co do najlepszych środków selektywnych.

6.1.2. W załączniku Komisja Europejska wymaga, aby trawlerzy stosowali narzędzia ciągnięte z workiem włoka o oczkach 120 mm, co bez wątpienia doprowadzi do zaniku tego rodzaju floty, jako że w przypadku rozmiaru oczek 100 mm (stosowanego na obszarze biologicznie wrażliwym) wielkość połowów w stosunku do tych uzyskiwanych za pomocą oczek o wielkości 80 mm zmniejsza się o 35 %.

6.1.3. Komitet nie może zgodzić się na wprowadzenie nowych obszarów stosowania środków łagodzących odnoszących się do waleni bez jakiegokolwiek uzasadnienia ani też na wprowadzenie prócz tego środków mających na celu ograniczenie przypadkowych połowów ptaków morskich, ponieważ wymagają one lepszej analizy i uzasadnienia naukowego.

⁽⁸⁾ Przykładowo mowa tu o kurkowatych (*Triglidae*), kałamarnicy (*Loligo spp.*), kongerze (*Conger conger*), mątwie (*Sepia officinalis*), piosroszu (*Zeus faber*), szkarłaci (*Glyptocephalus cynoglossus*), bramie (*Brama brama*), kalmarze (*Illex spp.*), pałaszu czarnym (*Aphanopus carbo*), a także przegrzebku zwyczajnym (*Pecten maximus*).

6.2. *Wody południowo-zachodnie (załącznik VII część B)*

6.2.1. Komitet nie zgadza się ze zwiększeniem minimalnego rozmiaru oczek worka włoka do połowu wszystkich gatunków dennych. Zmiana rozmiaru oczek z 70 mm na 100 mm oznacza, że statki będą łowić wodę, co doprowadzi do ich likwidacji. Sposób pracy, niewielka ilość odrzutów w przypadku tych łowisk i różnorodność gatunków docelowych uzasadniają utrzymanie rozmiaru oczek 70 mm.

6.2.2. W odniesieniu do środków mających ograniczyć przypadkowe połowy waleni i ptaków morskich na podobszarach ICES VIII i IXa Komitet uważa, że przed ich przyjęciem Komisja powinna przedstawić konieczne uzasadnienie naukowe, ponieważ te środki zostały już wcześniej odrzucone ze względu na brak lub niewielką obecność waleni i ptaków morskich w tych wodach.

6.3. *Morze Śródziemne (załącznik IX część B)*

6.3.1. W odniesieniu do zakazu stosowania sieci o grubości sznurka powyżej 3 mm Komitet uważa, że zgodnie z wynikami badania naukowego przeprowadzonego przez Hiszpański Instytut Oceanografii grubość tę należy zmienić na 5 mm, ponieważ utrzymanie tej grubości nie jest uzasadnione z punktu widzenia ochrony zasobów i jedynie powoduje szkody ekonomiczne związane z częstszym zrywaniem sieci.

6.3.2. Jeśli chodzi o zakaz posiadania na statku lub wydawania więcej niż 250 węćierzy lub koszy na statek do połowu skorupiaków głębokowodnych (w tym krewetki Plesionika spp.), zdaniem Komitetu w przypadku tego gatunku krewetek należałoby utrzymać obecnie dozwoloną liczbę 1 500 węćierzy. Z badań naukowych wynika, że przy obecnym poziomie połowów całkowita biomasa przewyższa biomasę maksymalnego podtrzymywalnego połowu, co pokazuje, że działalność taka jest w obecnych warunkach zrównoważona i prowadzona w sposób odpowiedzialny.

Bruksela, dnia 13 lipca 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS
